

Dopisi.

Smarje pri Jelšah. Ko sem se pretečeno nedeljo zvečer vračal bo, pozno proti domu, bilo je po deseti uri, zaslišim naenkrat grozovit krik na naši železniški postaji. V prvem trenutku sem mislil, da se pretepavajo nočne barabe, ali da se je neurečena prigodila na železnici, ker je ravno med tem vlak pridrdral na postajo. Za Boga! kaj se je zgodilo? Nič, nič hudega. Neumnost! Celjski nemčurji in drugi hajlovci, med njimi tudi nekaj šmarskih privandrancev, so se vlekli s posebnim vlakom nazaj domu iz Rogaske Slatine. Tam so si okrepčali svoje lačne želodce, da so lahko zopet hajlali med potom. Druge nesreče ni bilo. Tako so se grdo drli, kakor žrjavi, ali kakor da koljejo svinje pri peterih hišah v vasi naenkrat. In to naj bi bila prava omika? Slovesno protestiramo, da bi hodili delat nemir v nočnih urah celjski Tevtoni tudi v Šmarje! Celjskim Slovencem pa želimo, naj jim Bog podeli prav mnogo uspeha proti nemčurski fakinaži pri narodni in gospodarski organizaciji. Slovenci! Proč z nemčurji! Proč z nemškutarsko neznačajnostjo in prismojenostjo! Geslo naj nam bo: »Vse za Boga in domovino slovensko!« »Svoji k svojim!« To bo najboljši odgovor na nemškutarsko ošabnost.

Od Sv. Krištofa pri Laškem. Vrli občani! Občinske volitve so pred durmi; treba se bo vdeležiti v polnem številu in tako rešiti čast slovenske občine. Znano vam je, kako so pri zadnjih volitvah nemčurji delali za hrbtom z mlačnimi ali odpadlimi neznačajneži ter tako v prvem in tretjem razredu vrinili svoje ljudi v odbor. — Že v komisiji so bili ljudje, ki se pisati in brati niso znali; pri štetju glasov je slo vse navskriž in nareba. Zatorej volite moše, koje vam bodo značajni, vrli moše Slovenci priporočali, na nemčurje in dobičkarje se še ne ozirajte ter jim še na vprašanja ne odgovarjajte! Saj vidite, na kakem glasu so sami in njih gospodarstvo, tudi v občini ne morejo taki vzgledno gospodariti; ne pozabite na dogodke na Laškem pri zadnji birmi ter se z gnjusom obrnite od takih. Glejte, kako so hoteli lov zase imeti, občina pa naj le škodo trpi, da le oni zajce po ceni jedo. Voda v Rečici in na Breznem vam ceste podira, občina je mora popravljati, oni se pa gostijo s okusnimi slovenskimi postrvami in Bog varuj, da bi kdo le srpo pogledal kakega zajca ali ribo, boš bolj kaznovan, kakor če bi človeku nogo zlomil. To, kar je bilo najboljšo in občini neslo največ, so vam že davno vzeli: toplice, pivovarno, železniško postajo, Horjaka — le pokopališče so vam še pustili, da je morala občina za razširjanje plačati 2.000 K. Zdaj bi vam še radi iztrgali slovenski jezik iz ust in vašo posestva iz vaših rok ter jih tujcu dali. Zato na dan, slov. veleposestniki! ne sedite doma za pečjo, ampak pridite in volite moše pravične in vnete za blagor občine ter slov. ljudstva. Ne recite po volitvi, da so slabo volili, temveč pridite in volite sami boljše! Ne privoščite vendar tujcem tega satanskega veselja, da bi se bahali, češ, kaki tepci so, da jim vse kar iz voljne roke prepustite! Na dan, vrli kmetje, en dan vas ne bo spravil na beraško palico, in vi boste imeli zavest, da ste storili svojo krščansko dolžnost! Ne recite, »bodo že brez mene«; če bi vsak tako rekel, potem bodo res brez vas naredili, ali kako? — Da vas bo vseh sram in mnogi reče prepozno: »Ko bi bil vedel, bi bil prišel.« Torej pridite, saj veste, da vas je kakor čebel v panju, in če bi se vam bližal kak sršen, bo jo moral popihati v svoje nemčursko gnezdo. Da je od vas odvisno, razvidite iz tega, da je občinska hiša v tuji, trški občini, kar bi se nikoli ne bilo zgodilo, ko bi bili nekaj pravi, slovenski, značajni moše v odboru. Ne bojte se okraj. zastopa, da vam odpove podpore — in na to nemčurji najbolj grešijo — saj ni njih

denar, vi plačate, in kar je pravično vam morajo dati; saj tudi Mar. Gradec, Jurklošter in druge občine dobijo in so vendar slovenske in zavedne. Torej, ne dajte se motiti, pridite in volite, kakor vam bodo vaši vrli in značajni slovenski moše svetovali.

Bog, cerkev in domovina,
vselej naše gašo bodi;
materni jezik, slovenska občina,
k Bogu, cerkvi, domovini vodi!

Bizeljsko. Letošnja jesen nam obeta posebno zadovoljnost; sadja bode obilo, kakor tudi vinska trta prav lepo kaže ter se je nadejati zopet prav dobre kapljice, ako nas Bog obvaruje pred kako posebno nevarnostjo. Ker je skozi vse leto vreme zelo ugodno, imeli bomo trgatve za celi mesec gotovo naprej, kakor navadno. Treba bode pripravljati posodo. Tudi sodarja imamo. Naselil se je namreč pred nekim časom tukaj, kateri se pa zna v nemstvu posebno odlikovati. Priredil je nad vrata svojega stanovanja veliko tablo z germanskim napisom: »Ferdinand Wieher Fassbinder«. Čuden je ta primek, ali ni popačen? Svetoval bi vam gospod sodarski mojster, da bi vi le odstranili v svojo lastno korist vaš germanski napis, kateri je edini, ki dela spakarijo v celi občini. Napravite si pravi napis in prepričani bodete, da boste dosegli pri Bizeljancih, kateri so zavedni, večji upliv glede na vašo obrt. — V nedeljo, dne 11. t. mes. po noči je uderila strela v vinski hram tukajšnega posestnika Matija Mihelin, katerega je popolnoma upepelila z vso opravo in vinsko posodo. Zavarovan je bil baje za 400 kron, v tem ko znaša škoda štirikrat toliko. Posestnika nesreča, — zopet pa »kšeft« za kakega sodarja, ne pa za »Fassbinderja«.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

„Slovensko društvo“ priredi v nedeljo, dne 31. julija 1904 ob 4. uri popoldne v Primčevi gostilni v Hotinju vasi javen shod, pri katerem bode govoril gosp. dr. R. Pipuš o splošni volilni pravici, gosp. Fr. Pišek pa o gospodarskih vprašanjih. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Politični shod pri Sv. Trojici v Slov. gor. se vrši v nedeljo, dne 24. julija ob pol 4. uri popoldan v prostorih gostilne Marije Mulec v Zgornjih Verjanah. Poslanec Jan. Roškar bo poročal o svojem delovanju, Fr. Žmavc, posestnik od Sv. Roprtu, pa bo govoril o novih volitvah za IV. kurijo. Može domačini in sosedje pridite polnoštevilno! Zavedni mladeniči vdeležite se tudi vi shoda!

Političen shod pri Sv. Juriju v Slov. goricah priredi lenarško katol. politično društvo v nedeljo, dne 31. julija. — Nadaljni politični shodi tega društva se bodo priredili še pri Sv. Lenartu, pri Sv. Benediktu, pri Sv. Ari, pri Sv. Roprtu, pri Sv. Barbari pri Vurbergu in v Bišu.

„Katol. polit. društvo v Konjicah“ bode zborovalo v nedeljo, dne 24. t. m. po večernicah v društvenih prostorih. Zborovanje je važno, ker se bode razlagala nova postava o 4. kuriji za deželni zbor in ker se bode dogovorilo o poslancu, ki se bo v kratkem volil za to skupino. Posebno so povabljeni vsi župani konjiškega okraja.

Politično društvo „Sava“ bode zborovalo dne 24. t. m. pri Sv. Antonu v rajhenburski župiji ob 1. popoldne. Govoril bode

poslanec Žičkar o prihodnji dež. zbornski volitvi. Vinogradnikom pa se bo predavalo o prenovljenju vinogradov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču je bil dne 15. t. mes. promoviran doktorjem teologije gosp. Ivan Jančič, kaplan v Kozjem.

Osebnostna vest. Davkar A. Grejan je prestavljen iz Laskega v Ormož.

Iz šole. Deset slovenskih učiteljev pošlje letos državno učiteljsko mariborsko v Slovenski Štajer; njih imena so: Fink Fran, Koren Martin, Košir Fran, Kovačec Anton, Lah Ivan, Mejovšek Radovan, Stante Martin, Šegula Fran, Vodusek Gustav in Žager Jos.

S pošte. S 1. julijem se je ustanovila v Mariji Zagorje poštna oddajalnica, ki ima vsak dan zvezo s pošto v Pilštajnu. — Skušnjo za brzojavno službo so napravili poštni upravitelj Edvard Paš v Radencih, poštne upraviteljice Marija Jurša v Zrečah, Marija Vrabl pri Sv. Bolfenku pri Središču, Josip Kranjc v Rečici ob Paki, Alojzija Stermšek v Mariboru, poštna upravitelja Franc Landero v Štorah, Josip Petrovar v Ivanjkovcih.

Na mariborski gimnaziji je naredilo v petek, dne 15. t. mes. vsprejemni izpit za prvi gimnazijski razred 41 slovenskih dečkov. Ker se jih v jeseni gotovo več kot še enkrat toliko oglasi, bodo morali napraviti dva slovenska oddelka.

Matura na ženskem učiteljskem v Mariboru. Od 7. do 9. t. mes. so se vršili zrelostni izpiti na učiteljskem ženskih sester, katero so dovršile sledeče maturantke: Colnerič Marija, Coretti Justina, Dolin Franciška, Frenner Antonija (z odliko), Gajšek Marija, Goršek Matilda, Gierlinger Marija, pl. Hoffmann Andreja (z odliko), Jurič Terezija, Hladnik Marija, Kosi Nika (z odliko), Kossek Marija (z odliko), Mešek Ana, Paulošič Marija, Pirkmeier Marija (z odliko), Planter Ema, Preskar Melita, Prosenc Franciška, Scheligo Štefanija (z odliko), Solk Karolina, Terstenjak Ema, Vipave Zora (z odliko), Vodiczka Marija (z odliko), Zamejic Ema.

Poziv slovenskim umetnikom! Dijaško umetniško društvo »Vesna« na Dunaju je vsprejelo na svojem V. rednem obnem zboru enoglasno nalogo, prirediti, kot edino poslujoče slov. umetniško društvo, slovenski oddelek jugoslovanske razstave v Belemgradu. Ta oddelek bo ločen v en del, kjer bodo dela slov. upodablajočih umetnikov sploh in v drug, kjer bodo izložena le dela »Vesne«. Odbor društva »Vesne« je že začel razposiljati natančna pojasnila posameznim umetnikom. Ker pa mu niso znani vsi naslovi, prosi tem potom vse one gg. umetnike slikarje, kiparje, arhitekte in umetn. obrtnike, kateri niso še dobili nikakega poziva, naj ga blagovolijo naročiti z dopisnico pod naslovom: »Vesna«, Dunaj III/1, Thongasse 10.

Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. bo kmalu delovala nova parna žaga. Lani si jo je omislil g. Alojzij Hibler, in so je bili ljudje prav veseli. Toda g. Hibler jo je letos prodal Dom. Kosérju v Gasteraju in se preselil v Kapelo. Žal nam je bilo za tega narodnega gospoda in njegovo vrlo gospo. Hvaležni mu moramo biti, da je tukaj vzbudil vsaj nekaj podjetnega duha. Tukajšnji veleposestnik, Janez Krmeč, si je namreč kmalu po odhodu Hiblerjevem oskrbel novo parno žago, ki že stoji tik okrajne ceste, ki bo letos dodelana do Benedikta. Koristna naprava torej ostane pri nas. Živela slovenska podjetnost!

V Slov. Bistrici je umrl minoli teden g. Franc Kresnik, orožniški postajevodja, v 26. letu.

Rusi v Središču l. 1799. L. 1799 so štirje ruski vojni zbori potovali z Ogrskega čez Središče in Ormož, ko so šli Avstrijem na pomoč na Lasko zoper Francoze. Teden dni je bilo v Središču vse polno ruskih vo-

jakov. Dne 1. junija je prišlo tječaj 2241 mož pod vodstvom general-majorja Kašina, 2. junija 2196 mož pod general-majorjem knezom Volkonskim, 3. junija 4030 mož pod general-majorjem Mavorovom in 4. junija 2554 mož pod general-majorjem Rechbinderjem. Meseca julija je za temi pripeljal se major baron Stackeberg se 205 vojakov, ki so bili na potu opešali. (Po zapiskih rajnega Mat. Slekovca.)

Mariborske novice. Čez zapuščino umrlega trgovca g. Mateja Stergar je napovedan konkurz.

Poročil se je dne 18. t. m. na Dunaju g. profesor dr. Frančišek Lastavec, doma pri Veliki Nedelji, z gđ. Poldi Gruber, hčerko ministerijalnega svetnika na Solno-graškem.

Ruše. Dne 18. t. mes. se je našla pri ribniku g. Lindina moška obleka in ker ni nihče vedel čegava da je, se je naznanilo orožnikom, kateri so takoj začeli iskati po ribniku. Po večurnem naporu gg. postaje vodje Antona Prelog in orožnika Franca Kačnik se je posrečilo najti truplo 50letnega kovača Miha Glazerja, doma iz Ruš. Nesrečnega je prijel krč v vodi.

Sv. Ilj v Slov. gor. Ni mi znano, če je povsod tako huda suša kot pri nas, pa vendar sem prišel do zaključka, da je v Št. Ilju najhujša suša — namreč pri naših posilinceh. Včasih »regira suša« v njihovih mošnjčkih, a sedaj se je ta preklicana »suša« zasukala kar na njihove studence. Drugod Slovincem ti ljudje privoščijo vsaj kozarec mrzle vode, a pri nas niti tega ne. Morda se ni vsem čitateljem »Slov. Gosp.« znano, da so naši posilinci začeli graditi nov magazin — ljudje pravijo, da bodo spravili vanj dolge nosove, ki jih skupijo pri volitvah — ker je poprejšni postal premajhen. Ker niti svojih zidarjev dovolj nimajo, zato so morali najeti si slovenske; pa čujte, kako zapoved so dobili le-ti! »Vsi morajo iti na hrano h hotelirju Felserju!« Pa ker naši pošteni zidarji tega niso hoteli in so raje šli h gosp. Brusu, zato jih je doletela kazen. Prepovedalo se jim je strogo, piti vodo iz šulferajnskega studenca. Bili so najbrž v strahu, da bi jim zidarji ne izvlekli preveč tistega duhtega »alkohola« iz studenca, ki ga posilinci rabijo za zdravilo proti njih — mošnjčki suši.

Ribnica ob kor. železnici. Dne 10. t. m. je strela udarila pod Velko Kapo fara Ribnica ter ubila eno kravo in teleta. — Dne 11. t. m. je pa udarilo v Osvaldovo pristavo ter jo popolnoma vpepelilo.

V Iljaševcih je umrl g. J. n. Farkaš, ud okrajn. zastopa in soustanovitelj okrajne posojilnice v Ljutomeru.

Gornjeradgonske novice. D. ktor modroslovja je postal 18. t. m. na graškem vseučilišču naš domačin iz Stavesinec, g. Ant. Majžer, profesor v Pazinu. Srčne častitke! — Izginil je, ne ve se kam, čevljarski vajenec Peter Škrlec, doma na Meléh. Zdaj ga iščejo oblasti. — V Maro je padel klobuk Štefanu Redeku, mizarškemu vajencu iz Črešnjevec. Šel ga je lovit, pri tem se pa vtopil. Trupla se niso našli. — Letina se kaže slaba. Žito je vlečeno, grozdje se suši in odpada. Edina izabea se še drži. Sadje bo skoro zrelo. — Orehovski Lükovnjak, Mikloš, Krištof in drugi »Štajerčevi« Križkrazi bi radi stopili v tukajšno Bralno društvo; to sklepamo iz tega, ker se v »Štajercu« toliko zanimajo za društvo. Toda ne boš, Jaka! Ljubljenci ptujske »giftne krote« ne pridejo v Bralno društvo, ker častijo »starega« Boga. Razložek med njihovim »starim« Bogom, na katerega se vedno sklicujejo in našim je namreč ta, da njihov uči ljubezen do bližnjega tako: Slovenec ljubi Nemca! Ne gani z mezincem, četudi Nemec s tebe kožo potegne! Naš Bog pa uči: Tudi Nemec mora Slovenca ljubiti. Slovenec ima na svoji zemlji če ne več, vsaj ravno toliko pravice do življenja ko Nemec!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 3. t. m.

se je vršil pri nas čebelarški shod, kateri je bil prav mnogobrojno obiskan. Razun domačih čebelarjev ni manjkalo vrlih Kapelčanov in Gornjeradgončanov, kar pa je še posebno omeniti, so bili mladeniči obilno zastopani. Gosp. Jurančič nam je v jedratih besedah razložil, kako se čebele oskrbujejo tekom leta, kako naj ravnamo z njimi na spomlad, v poletju, na jesen in kako je naj prezimujemo. Končno nam je go. pod govornik razložil pomen in delovanje čebelarškega društva za Spodnje Štajersko, ter pozval navzoče naj pristopijo obilno k temu koristnemu društvu, kajti le v združenju je moč. Na to se jih je takoj dalo toliko vpisati, da se je ustanovila »Podružnica čebelarškega društva« s sedežem pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V odbor so bili voljeni sledeči gg.: Al. Korošak, predsednik, A. Vogrinec, namestnik, Rad. Nemec, tajnik in blagajnik, Ferd. Hrašovec in Felc iz Gornje Radgone, odbornika.

V Jablanah na Dravskem polju se je v ponedeljek okoli polu 5. pokazal na nebu majhen oblak in naenkrat je zagrmelo in strela je na treh straneh udarila. Prvič je udarilo v vasi v hišo posestnika Medveda in je šla strela skozi tri sosedne hiše, ki so bile naenkrat vse v plamenu. Zgorelo je pet poslopij. Istočasno je udarilo tudi v voz kmeta Bašpora, ki je basal žito na polju. Voz je zgorel popolnoma, samo železje je ostalo, konja sta ubita, vredna 700 gl., hlapca je pa omamilo ter so ga nezavesnega prepekljali v ptujsko bolnico. — Tudi v Starešincih je istokrat udarilo v lepo, veliko lipo ter jo na tisoč kosov raztrgalo.

Iz Poljčan. Dne 18. t. m. je utonil v Dravinji tovarniški delavec Jurij Repnik, doma v Framu pri Mariboru. Šel se je ob pol 1. popoldne kopat; nevešč plavanja prišel je na globoko, toda njegov tovariš Soršak prisel mu je pravočasno na pomoč ter ga spravil zopet v plitvo vodo. Kmalu na to je zašel zopet v globoko vodo, klical je na pomoč, a zdaj ga Soršak ni mogel več rešiti. Tridesetletni mož zapušča vdovo in otroka. Nagle in neprevidene smrti reši nas o Gospod!

Turski vrh. V zadnji številki poroča »Slov. Gospodar«, da sta se stela Jožef Zernec in Janez Rihterč v Turskem vrhu, kar se je pa tako zgodilo: Dne 25. junija sta kosila fanta Janez Rihterč in Jožef Jurenc iz Brezovca, župnija Sv. Barbara, pri Janezu Možinu v Pistikah, občina Gorenjski vrh. Preobilo zavžito žganje je bilo vzrok, da sta se zaradi premajhnega zaslužka sprla. In ko je Ivan Rihterč klepal koso, je v silobranu tako močno Jožefa Jurencu, ki ga je napadel, prerezal trebuh, da so se mu čreva izsula. Hvalevredno so se skazali pri tem dogodku naši gg. orožniki, ki so ranjenca obvezali, naprosili voznika in ga ponoči spremljali v ptujsko bolnišnico, kjer je kmalu umrl. — Na čast slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda sta na njuni god, ker je prejšno noč preveč deževalo, g. Franc Geč in g. Anton Strajšnak s pripomočki nekterih dobrotnikov, posebno č. gosp. dekana, priredila veličasten kres v obliki križa, kakoršnega se tukajšno prebivalstvo ni videlo. Rakete, umetni ogenj in gromi topičev so oznanjali dalni okolici, da tudi tukaj živijo Slovenci, katerih duh gori za probujno našega naroda.

Pri Sv. Rupertu nad Laškimi bo v nedeljo, dne 24. t. m. po večernicah v šoli predaval dežurni potov. učitelj g. Fr. Goričan o živinoreji. Posestniki, živinorejci in sploh vsi prijatelji kmečkega ljudstva dobro došli!

Rečica v Savin. dolini. Piše se nam: Letina v našem okraju srednje kaže. Tako zgodnje žetve še ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Bilo je več viharjev, ki so posebno pšenici dosti škodovali. Sadje dobro kaže, zlasti obeta, da bo mnogo jabolk. — V Št. Janžu se gode v neki hiši pohujšljive reči, poboljšajte se!

Narodni dom v Brežicah se pripravlja kaj pridno na otvoritveni praznik dne 14. avgusta t. l. Vsakemu narodnjaku, ki si ogleda to krasno stavbo, širi se srce radosti

na novo imenitno prirejenih prostorih. Od tal do strehe vse novo, starega poslopja, na kojega temelju se dviguje novo, ni več poznati, vse praktično, prostorno razdeljeno: velike, ostilniške sobe, prostorna privatna stanovanja, mnogo sob za tuje, krasno, moderno in luksurijsno opremljena velika dvorana s stalnim odrom, povečkani vrt s steklenim salonom, veliko verando, — vse razsvetlono z lastno plinovo lučjo — dela nepopisni utis na obiskovalca. To stavbo torej se pripravlja brežiška čitalnica slavnostno izročiti javnosti. — Upoštevajoč veličastni pomen narodnega zbirališča ravno v Brežicah, so se na vabilo čitalnice prijavila k sodelovanju nepričakovano mnoga pevka in sokolska društva, hrvatska in slovenska, tako da obeta ta dan biti dan probe in narodno zavesti. Iz vsega, kar pripravlja brežiška čitalnica za ta dan, se da sklepati, da bo omenjena otvoritvena slavnost velikanska, da se bo vsakemu posamezniku nudil poseben umetniški užitek. Ta dan torej v Brežice, da pokažemo z mnogobrojnimi števili, kako ve slovenski rod ceniti vsak pojav narodne samozavesti in posesti, med katere se mora smatrati Narodni dom v Brežicah.

Hmeljarsko društvo v Žaleu v Sav. dol. naznanja vsem onim, kateri hočejo priti obirat hmelj in pa tudi drugim, kateri zamorejo opravljati težja opravila v hmeljnikih in sušilnicah, da bode hmelj letos za 14 dni poprej dozorel in da se bode obiranje pričelo letos v ponedeljek dne 1. avgusta. Obiralci dobe za vsaki nabrani škaf po 12 vinarjev in enkrat na dan toplo kosilec.

Pozor svinjereji! Svinje zelo bolehalo na rudečici! Veliko jih je že pocrkalo na ti bolezn. Vsak naj na svoje svinje pazi! Držite jih, koliko mogoče v hladnem, ne sme jim manjkati vode za piti in kopati. Ne sme se pokladati vroče jedi, vsaka jed naj bo pa dobro prekuhana in dobro na drobno zmečkana. Dodati je nekoliko grenke soli. Dobro je pokladati zeljšča, toda ne parjena, morajo pa se tudi zrezati. Vsak pa naj ima svoje svinje doma, ne pa jih okoli goniti, ker je bolezen nalezljiva.

Cerkvene stvari.

Duhovnim svetovalcem je bil o priški škofovski vizitacije imenovan čast. gosp. Davorin Mesko, župnik pri Kapeli. Blagemu duhovniku in rodoljubu iskrene čestitke!

Iz Ruš. Devetstoletnica ruske cerkve. Letos se obhaja devetstoletnica obstanka ruske cerkve. Ruska kronika, stari letopis, sicer pravi, da je bila ruska cerkev leta 905 na mesto neke stare kapele postavljena; drugi popisi, kakor napis nad velikimi cerkvenimi vratami in na eni podobi v cerkvi pa kažejo in trdijo, da je cerkev bila l. 1004 dogotovljena. To velja od prvotne cerkve. Vsled tega se je leta 1804 obhajala osemstoletnica ruske cerkve, kar več podob v cerkvi svedoči. Romarska cerkev v Rušah je že od starih časov imenitna, romarjem priljubljena in od njih močno obiskovana; zato hočemo letos devetstoletnico ruske cerkve slovesno obhajati, in sicer na ruško nedeljo, praznik Marijinega sv. imena 11. septembra in pred v soboto z romarskimi procesijami iz raznih krajev, posebno Slov. goric. V osmini praznika Marijinega sv. imena se bode prihajajočim romarjem postreglo, ki ali posamezno ali v procesijah našo cerkev obiščejo. Odpustki so trojni: za obiskovanje ruske cerkve, osminski praznika Marijinega sv. imena in jubilejski. Natančni red sledi pozneje. Kdor želi zgodovino ruske cerkve, romanja v Ruše, in sploh od Ruš več zvedeti, naj pogleda v »Drobtinice« leta 1865—1866 in »Marijine božje poti 1888, kakor jih je družba sv. Mohorja izdala.

Poučni tečaj za organiste. »Cecilijino društvo za lavant. škofijo« priredi zadnje dni meseca septembra t. l. v Mariboru poučni tečaj za organiste. Naprošeni strokovnjaki so svoje sodelovanje že zagotovili. Natančnejši vsprej, čas itd. se objavi v kratkem.

Izpit na cerkveno-glasbeni šoli v Celju. Šolo je obiskovalo v preteklem letu 24 učencev, a pet jih je delalo izpit, in sicer: Korbun Jožef, Jan Jožef, Ocvirk Leopold, Močnik Franc in Novak J. Pri skušnji so bili navzoči mil. gospod opat celjski kot nadzornik šole, č. g. Trop iz Maribora kot odposlanec prč. ordinarijata, ter več čč. gg. duhovnikov in organistov. G. ravnatelj Bervar je izkušal temeljito nauk o harmoniji, modulaciji, imitaciji in dvoglasnem kontrapunktu. Odgovori učencev so pričali, da se je gospod učitelj tega predmeta posebno zavzel in da je dosegel lep uspeh. Istotako so nas vrlo zanimali odgovori iz zgodovine, glasbe sploh in posebej iz cerkvenega petja. G. dr. Jožef Somrek, mestni kaplan v Celju je poučeval v tem zavodu o liturgiki in službi cerkvnika. Na vsako vprašanje so učenci točno in spretno odgovarjali. G. ravnatelj Bervar nam je z gojenci zapel Libera, antifono Dirige, Magnificat, In paradisum iz opraviila za mrtve. Tudi tu so kakoli učenci dokaj spretnosti. V igranju na orglah sta se posebno izkazala učenca Korbun in Ocvirk, a tudi ostali trije so igrali dobro, cerkveno. V sviranju na klavirju je poučeval gospod Arzenšek. Uspeh je pokazal, da so se učenci vezbali marljivo pri izbornem učitelju. G. dr. Pegan je z vso vnemo pospeševal splošno naobrazbo pri gojencih, poučeval je latinščino, kolikor je potrebna organistu, da liturgični tekst pravilno in lepo bere ter razume, kar mora peti. Celo čudili smo se, kako dobro so se učenci naučili skladnje, spregatve, zaimkov, števnikov itd. Organist more na deželi večkrat opravljati službo občinskega tajnika. Prav dobro so bili nekateri učenci poučeni v poslovanju, katero ima opravljati občinski tajnik. A da ne pozabi, česar se je bil naučil, ima vsak napisan vzorec, kako in kaj ima storiti v posameznih slučajih svoje službe. Ni škodljivo za današnje razmere, da razume tajnik vsaj nekoliko nemški. Tu je drage volje poučeval velec. gosp. upok. nadučitelj Cizelj iz Celja. — Gospodu ravnatelju in gg. učiteljem pa treba častitati na dobrem uspehu.

Sv. Rupert nad Laškim. Preteklo nedeljo, 17. t. m. se je vršila pri nas redka slovesnost. Pobožnega ljudstva se je kar trlo. Župnijska cerkev je bila že zelo popravila potrebna, zato je naš gospod župnik skrbel, da se je popravila in s slikami okrasila. Mladi in stari so se zelo veselili na to slovesnost, blagoslovljenja preslikane župnijske cerkve. Na predvečer svečanosti so ob milem pritrkavanju zvonov na visokem griču nad cerkvijo grmeli topiči, zažigali so se visokoleteči raketi in umetni ogenj, ki je spreminjal temno noč v čarobno podnebeje. Zraven je svirala godba in so se glasile narodne pesmi. Zbrala se je na tem kraju neštevilna množica ljudstva ter občudovala ta krasni prizor. Drugi dan pa je bilo pri Sv. Ruprtu ljudstva domačega in iz sosednih župnij toliko, kakor se dozdaj nikoli. Takšne slovesnosti še Sv. Rupert ni videl, so rekli stari ljudje. Ta svečanost bo za nas trajni spomin na 50 letnico v čast brezmadež. Spočetja Device Marije. Cerkev je na fresco preslikal g. Marko Vipotnik iz Žalca v splošno pohvalo in zadovoljnost.

Društvena poročila.

Iz Ptujja. Šestdeset let, 1861 naprej, začele so se tudi med Slovenci snovati v prvi vrsti čitalnice ali bralna društva, da bi prebujala slovensko ljudstvo. Tudi Slovenci starodavnega mesta Ptuj niso hoteli zaostati. G. Miha Herman, dežel. in drž. poslanec ter sodnijski pristav v Ptuj, skliče dne 23. jul. l. 1863. vse zavedne Slovence iz mesta in okolice v pogovor zaradi ustanovitve čitalnice. Ker so sicer hitro potrjena pravila še le 21. maja l. 1864 došla, otvorila se je čitalnica dne 1. jun. 1864. Otvoritve naše čitalnice, katere se je udeležilo 1200 ljudi, so se udeležile deputacije celjske in mariborske

čitalnice, gg. pevci iz Slov. Bistrice in Fram, gg. dr. Kočevar, dr. Sernee, dr. Vošnjak, Rajtaj, Božidar Rajč itd. Prišli so tudi bratje Hrvati iz Varaždina, Ormožani, Ljutomerčani, Središčani in mestni župan. Svirala je mariborska mestna godba. Med drugim govoril je tudi g. dr. Vošnjak, končavši svoj govor tako-le: »In takrat, ko bode vsak izmed naših rojakov se zavedal svoje slovenske krvi, ko bo vsak z veseljem pripravljen, vse premoženje in življenje žrtvovati na oltarju domoljubja takrat bo visoko v čistem zraku vihrala naša zastava in po vsem slovenskem svetu bo veselo donela pesem: Naprej zastava slave! in pevci so zapeli petero skupnih zborov: Naprej zastava slave, Savica, Budnica, Slovenska dežela in Hej Slovani. Dne 1. junija t. l. izpolnila je torej ptujška čitalnica 40 leto svojega obstanka. V proslavo te redke obletnice je odbor sklenil prirediti v nedeljo, dne 24. julija t. l. koncert, obsegajoč godbo in petje s sledečim vzporedom: 1. Ob polu 9. uri dopol. slovesna sv. maša v samostanski cerkvi. 2. Od 11. do polu 1. ure promenadni koncert v »Narodn. domu«. 3. Od 4 ure naprej pravi koncert z godbo in petjem. 4. Vsprejem gostov na kolodvoru ob 10. uri dopol., ob 2. in 4. uri pop. Vstopnine ni. Da si zagotovimo slovensko glasbo, naročila se je društvena godba ljubljanska. Prosimo slavne čitalnice, bralna, tamburaška in sokolska društva itd., da se udeležijo naše slovesnosti ter čitalniški odbor pravočasno obveste, če se žele njih odposlanci udeležiti skupnega obeda, ne banketa. Nobena slovenska občina iz bližnje in daljne okolice naj ne bode nezastopana! Na veselo svidenje dne 24. julija t. l.!

Odbor »Slov. pevskega društva« prosi vse gg. poverjenike, slavna pevska društva, č. pevke in pevce sodelujoče pri slovesnosti dne 7. avgusta t. l. v Mariboru, naj vzamejo jim doposlane note s seboj, sicer bi jih manjkalo pri koncertu. Ker bode skupna pevska vaja prepotrebna, posebno glede prednašanja novih skladb, prosijo se vsa slavna pevska društva, posamezne č. pevke in pevci, da pridejo že predpoldan v Maribor. Začetek koncerta bode ok. pol 4. do pol 6. ure, torej bo za tiste udeležence jako ugodno, ki se žele odpeljati zvečer ob četrt 8. uri iz Maribora. Udeleženci, ki žele prenočišča, naj se obrnejo na lokalni odbor v Mariboru, na g. dr. Milana Gorišek, odvet. konc. v pisarni g. dr. Glaserja. Vzpored koncerta se kmalu objavi.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Šumenjak iz Ljutomera 2 K, J. Čeh, nadučit. soproga, kot kruh Sv. Antona 4 K, Gregor Hrastelj, župnik 5 K, Zafošnik, uradnik banke »Slavije« kot kruh sv. Antona 5 K, Klub 20 K, Kavčič, profesor 10 K, A. C. 1-70 K, Jožef Benčan, knježi lovec, kot kruh sv. Antona 4 K, Vozlič, kaplan 10 K, Kazenska obravnava proti U. B. 10 K, Wutt, ces. kr. nadkontrolor 2 K, Alojzij Čizek, katehet na meščarski šoli 10 K, Korošec 1-40 K, N. 30 v, J. Č. 4 K, mariborski bogoslovci 25 K. Prisrčna hvala vsem dobrotnikom!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je gotova stvar. Pravila so že potrjena. Ustanovni zbor bo v nedeljo, dne 7. avgusta pri Sv. Benediktu. Ta podružnica je ustanovljena za župnije: Sv. Benedikt, Sv. Ana, Negova, Sv. trojica in Sv. Anton v Slov. gor. Že sedaj opozarjamo dekleta in žene, pa tudi moške in mladeniče, da pristopijo kot udje. Prepričani smo, da bo ustanovni zbor dne 7. avg. združil vse, kar narodno čuti in misli v imenovanih župnijah, zlasti pa naše narodno ženstvo, zakaj družba sv. Cirila in Metoda potrebuje pa tudi zasluži našo podporo. Na delo posebno dekliške zveze!

Gasilno društvo pri Sv. Lovrencu na Drav. polju izvrstno napreduje. Posebno pa, ker se je poprijelo slovenskega poveljstva.

Le tako krepko naprej, slovenski sinovi in Bog vam bode pomagal! Prisrčna hvala vsem našim vrlim rojakom in dobrotnikom, kateri so dosedaj to društvo podpirali, posebno pa nasemu preč. g. Ivanu Strbak, min. vik. na Dunsju in g. dr. Mateju Osenjak v Gradcu.

XIX. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Žalcu pri Celju bo v četrtek, dne 4. avg. 1904. Vzpored: 1. Sv. maša ob 10. uri v župni cerkvi. 2. Zborovanje ob 11. uri v dvorani g. Hodnika. e) Prvomestnikov nagovor. b) Tajnikovo poročilo. c) Blagajnikovo poročilo. d) Nadzorništa poročilo. e) Volitev jedne tretjine družbinega vodstva. f) Volitev razodništva.

Ljubljanski »Sokol« je praznoval dne 17. in 18. t. mes. 40 letnico svojega obstoja na jako slovesen način. S Štajerske se je udeležil te slovesnosti »Celjski« in »Murski Sokol«. Posebno velikanska udeležba je bila od strani Čehov in Moravčanov, katerih je došlo okoli 1400. Tudi Hrvatov je bilo okoli 200. Sokolska odposlanstva so bila iz Dalmacije, Srbije, Bulgarije, Poljske in Amerike. Vseh sokolov skupaj je bilo nad 2000.

Gospodarske drobtinice.

Kažipot do blagostanja sreče in zadovoljnosti kmetkega stanu.

(Dalje.)

Komur dandanes kmetija nese 3%, ta ima izvrstno urejeno posestvo, kdor dobi 2% ta se lahko šteje za srečnega, kdor dobi 1%, temu ni s la mrmrati. Kdor ne dobi nič obresti, samo da nima izgube, je še tudi lahko zadovoljen. Komur se posestvo pod navadnimi razmerami višje obrestuje kakor po 3%, je izvanreden gospodar, h kateremu bi se šli vsi kmetovalci lahko učiti.

Nekaj jako važnega in resnega lahko vsakdo iz teh podatkov izprevidi, namreč: kako neki je mogoče, da bi zadolžen kmet obstal, če mora dolgove po 5% in še višje obrestovati, kmetija pa, na katero jed olgove napravil, mu jih obrestuje k večjemu po 3%, navadno pa po 0%. Eden ali drugi zadolženi kmet si bode mislil, res je huda, pa tako nevarno vendar le ni. Če bi v resnici tako bilo, bi jaz že zdavno več kmet ne bil. Dvajset let že g. spodarim, in čeravno sem močno zadolžen, upam, če bo božja volja in volja mojih upnikov, gospodaril bom še do svoje smrti.

Za vsi, kar na posestvu pridelamo, potrebni so trije faktorji: delo človeka, delo kapitala, naloženega v živini, poslopju, orodju in gotovini, katere je potreba za različne izdelke, in tretjič delo zemlje. Če pridelano blago ne pokrije stroškov pridelovanja, tedaj eden ali drugi od teh faktorjev ne dobi plačila.

Zgoraj smo trdili, da obdelovanje zemlje ne dobi plačila, ker namreč kmet dobi premalo ali celo nič obresti od svote, katero je dal za posestvo. Vzrok, da zadolženi kmetje le še životarijo, je ta, da drugi faktor, to je delo človeka, delo meta in njegove rodbine ne dobi zasluženega plačila. N. pr. če bi kmet z ženo in odraslim otrokom v tujo službo šel in tam tako pridno in skrbno delal kakor na domačiji, tako lahko računa po današnjih razmerah na dobro hrano.

Društvena naznanila.

Prostov. požarna bramba pri Sv. Martinu na Paki priredi povodom blagoslovljenja nove brizgalnice veselico v nedeljo, dne 31. t. m. ob pol 4. uri popol. v gostilni g. Iv. Bizjaka.

Loterijske številke

Gradec 16. julija: 16, 14, 63, 80, 35.

Dunaj 16. julija: 37, 69, 57, 13, 41.

